

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03- **1442738**
Konu : Soru Önergesi

11.06.2024

Sayın Ceylan AKÇA CUPOLO
Diyarbakır Milletvekili

İlgi : 27.05.2024 tarihli ve 7/12517 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Dışişleri Komisyonunun faaliyetlerine ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek:
1- Soru Cevabı (2 Sayfa)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

EK-1

CEVAPLAR:

Cevap 1., 2., 3., 4. ve 8.- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 90'ıncı maddesi uyarınca, onaylanması Türkiye Büyük Millet Meclisinin (TBMM) onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlı olan milletlerarası andlaşmalar Cumhurbaşkanı tarafından gerekçesi ile birlikte bir tezkere ekinde TBMM'ye gönderilmektedir. Cumhurbaşkanı tarafından TBMM'ye gönderilen andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tekliflerinin verilmesine ilişkin süreç, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 90'ıncı maddesinde düzenlenmiştir. İçtüzük'ün 90'ıncı maddesinin ikinci fıkrasına göre, *Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı bu andlaşmaları gelen kâğıtlar listesinde yayımlar. Bu andlaşmaların gelen kâğıtlar listesinde yayımından itibaren milletvekilleri tarafından andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi verilebilir. Bu teklif diğer kanun tekliflerinin tabi olduğu usule göre işlem görür.*

Uygulamada, gelen kâğıtlar listesinde yayımlanan andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifleri TBMM Başkanı tarafından verilmektedir. TBMM Başkanlığına sunulan bu kanun teklifleri de diğer kanun tekliflerinin tabi olduğu usule göre; esas ve tali olarak belirlenen komisyonlara havale edilmekte, komisyonlarda görüşülüp karara bağlandıktan sonra düzenlenen raporlar Genel Kurulda görüşülmekte ve kabul edildikten sonra kanunlaşarak Resmî Gazete'de yayımlanmak üzere Cumhurbaşkanlığına gönderilmektedir.

İçtüzük'ün ihtisas komisyonlarını düzenleyen 20'nci maddesinin gerekçesinde, onaylanmasının bir kanunla uygun bulunması gereken andlaşmaların esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonu tarafından inceleneceği belirtilmiştir. Dolayısıyla, andlaşmalara ilişkin teklifler esas komisyon olarak sadece Dışişleri Komisyonuna havale edilmektedir.

Önergeye konu yıllarda TBMM Başkanlığınca esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna havalesi yapılan kanun teklifleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yıllar	Havale Edilen Kanun Teklifleri
2021	37
2022	53
2023	160*
2024 (03.06.2024 tarihi itibarıyla)	20**

*Dışişleri Komisyonuna havalesi yapılan 160 uluslararası andlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin kanun teklifinden 125'i, 27. Yasama Döneminde TBMM Başkanlığına sunulup dönem sonunda hükümsüz hale gelmiş ve 28. Yasama Döneminde yenilenmesi sebebiyle tekrar komisyona havale edilmiştir.

**Dışişleri Komisyonuna havalesi yapılan 20 uluslararası andlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin kanun teklifinden 3'ü, 27. Yasama Döneminde TBMM Başkanlığına sunulup dönem sonunda hükümsüz hale gelmiş ve 28. Yasama Döneminde yenilenmesi sebebiyle tekrar aynı komisyona havale edilmiştir.

Cevap 5., 6. ve 9.- Başkanlığımızca; kanunlaşan uluslararası andlaşmaların yapıldığı ülkelerin dağılımı, andlaşmanın türü ve Cumhurbaşkanı'na verilen yetkiler konusunda istatistiki bilgi tutulmamaktadır.

Cevap 7.- 03 Haziran 2024 tarihi itibarıyla; 2021 yılında kanunlaşan uluslararası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunmasına dair 61 kanun teklifinden 40 adedi, 2022 yılında kanunlaşan uluslararası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunmasına dair 48 kanun teklifinden 13 adedi, 2023 yılında kanunlaşan uluslararası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunmasına dair 37 kanun teklifinden 27 adedi ve 2024 yılında kanunlaşan uluslararası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunmasına dair 18 kanun teklifinden 7 adedi komisyon aşamasında oy birliği ile kabul edilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Cevap 10.- 28. Yasama Döneminde (03.06.2024 tarihi itibarıyla) Dışışleri Komisyonunca görüşülen toplam 98 adet uluslararası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifinin 47 adedi TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek kanunlaşmıştır.